

Inflácia – indexy spotrebiteľských cien v marci 2024

Posledná aktualizácia: 15.04.2024 | Počet zobrazení: null

Vydavateľ: null

Tematická oblasť: null

Okruh: null

Dátum publikovania: 15.04.2024

Príloha – Inflácia marec 2024 (ZIP – 650 kB)

Inflácia stále klesala, v marci dosiahla hodnotu 2,3 %

Krátkodobo, medzimesačne rástli najmä ceny imputovaného nájomného, tepelnej energie, odevov a obuvi, ale napríklad aj kaderníckych služieb. V medziročnom porovnaní infláciu podporil hlavne alkohol, pohonné hmoty, a súčasne aj tovary a služby na údržbu domácností, napríklad čistiace prostriedky. Zdražovanie potravín a energií sa takmer úplne zastavilo.

Spotrebiteľské ceny tovarov a služieb vzrástli v marci oproti februáru o 0,1 %, medzimesačný rast cien spomaľuje od začiatku roka. Medziročná inflácia sa po roku nepretržitého spomaľovania dostala na hodnotu 2,3 %, bola najnižšia od začiatku leta 2021.

Stiahnite si graf vo vysokom rozlíšení [vo formáte PDF](#) (116 kB), alebo [vo formáte PNG](#) (230 kB).

Medzimesačný vývoj – marec 2024 v porovnaní s februárom 2024

Spotrebiteľské ceny v marci vzrástli medzimesačne len veľmi mierne. Najväčší vplyv mal rast cien tepelnej energie o 2,5 % a imputovaného nájomného o 0,4 % v odbore **bývanie a energie**. Drahšie oproti februáru boli tiež **odevy a obuv** o 1,2 %, ako aj kadernícke služby o 1,1 % v odbore **rozličné tovary a služby**. Naďalej pokračovalo zvyšovanie cien viacerých položiek v odbore **nábytok a bytové zariadenia** a to najmä nábytku a čistiacich prostriedkov.

Medzimesačné zlacnenie sa z celkovo 12 odborov (výdavkových skupín domácností) prejavilo v 3. Najvýraznejší tlmiaci efekt malo zlacňovanie **potravín nealkoholických nápojov**¹⁾, ceny samotných potravín klesli o 0,5 %. Pokles cien zaznamenali **potraviny** prvýkrát od leta 2023. Lacnejšie než vo februári boli potraviny v 6 z 9 sledovaných potravinových položiek. Menej platili spotrebiteľia najmä za ovocie, mlieko, syry a vajcia, ako aj zeleninu, chlieb a obilniny. Lacnejší bol tiež cukor a cukrovinky, ale k zníženiu cien došlo aj pri alkohole v odbore **alkoholické nápoje a tabak**.

Medziročný vývoj – marec 2024 v porovnaní s marcom 2023

Inflácia v medziročnom porovnaní aktuálne dosiahla úroveň rastu 2,3 %. Medziročne vyššie ceny boli vo všetkých 12 odboroch (výdavkových skupinách domácností). Najvýznamnejší vplyv na celkový výsledok inflácie malo zdražovanie v troch odboroch spotrebného koša: **doprava, alkohol a tabak, ako aj nábytok a bytové zariadenia**. Dvojciferný rast stále pretrvával v odbore **vzdelávania**.

V odbore **alkohola tabakové výrobky** negatívne ovplyvnili celkovú mieru inflácie najmä ceny destilátov, ktoré medziročne vzrástli o 19 %. Vplyv zvýšenia spotrebnej dane bol stále badateľný pri cenách tabaku, vyššie boli o 9,1 %.

Čoraz dynamickejšie však rastú ceny v odbore **doprava**, a to najmä pohonných látok. Tie po roku poklesov už druhý mesiac zdražovali, v marci boli drahšie ako pred rokom až o 5,1 %. Vyššie ceny za pohonné hmoty sa prejavili tiež v cenách dopravných služieb, a to najmä v autobusovej doprave.

V odbore **nábytok a bytové zariadenia** boli medziročne drahšie najmä čistiace prostriedky, a služby domácnosti, napríklad

tepovanie.

Dve podielovo najvýznamnejšie výdavkové skupiny domácností - **potraviny s nealko nápojmi** a **bývanie s energiami** mali výrazne tlmiaci účinok na celkový výsledok inflácie. V odbore **bývanie a energie** sa tempo zdražovania medziročne takmer nezmenilo. Potraviny boli medziročne drahšie už len o 0,6 %, pred rokom to bolo ešte 29 %. Zdražovanie sa spomaľovalo, zvyšovanie cien neprekročilo 6,5 %. Medziročný pokles zaznamenali 3 položky, spotrebitelia zaplatili menej za mlieko, syry a vajcia (o 4,5 %), tiež zeleninu (o 4,2 %) ako aj za oleje a tuky (o 3,9 %).

Spolu za tri mesiace roku 2024 sa spotrebiteľské ceny medziročne zvýšili o 3,2 %.

Vývoj jadrovej a čistej inflácie

Pri februárovej úhrnnej miere medziročnej inflácie 2,3 % dosiahla **jadrová inflácia** hodnotu 2,7 % a **čistá inflácia** hodnotu 3,4 %. Medzimesačne jadrová inflácia dosiahla hodnotu 0,1 % a čistá inflácia hodnotu 0,3 %.

Jadrová inflácia sleduje rast cenovej hladiny po vylúčení vplyvu zmien regulovaných cien (napr. ceny energií) a iných administratívnych opatrení (napríklad úprav daní a podobne). Čistá inflácia je jadrová inflácia bez zmien cien potravín.

Poznámka: Vývoj indexov spotrebiteľských cien sa sleduje na univerzálnom spotrebnom koši zloženom z reprezentantov za vybrané druhy tovarov a služieb platených obyvateľstvom, ktorým boli priradené určité váhy. Váhy sú každoročne revidované, aktuálne platia pre rok 2024 a sú dostupné v databáze Štatistického úradu SR. Ceny sa zisťujú na celom území SR vo vybranej sieti predajní a prevádzok služieb počas prvých 20 dní sledovaného mesiaca.

¹⁾ cenové výstupy za potraviny a nealkoholické nápoje sa od januára 2024 spracovávajú z nového zdroja – transakčných údajov obchodných reťazcov, ktoré nahradili tradičné terénne zisťovanie

Zdroj údajov databáza DATAcube.:

- Indexy rastu cien (inflácia) - medziročne
- Indexy spotrebiteľských cien oproti rovnakému obdobiu minulého roku [sp0005ms]
- Indexy spotrebiteľských cien - podrobné údaje [sp0029ms]
- Indexy rastu cien (inflácia) - medzimesačne
- Indexy spotrebiteľských cien oproti predchádzajúcemu mesiacu [sp0004ms]
- Indexy rastu cien k bazickému obdobiu
- Indexy spotrebiteľských cien oproti bazickému obdobiu [sp0006ms]
- Jadrová a čistá inflácia
- Jadrová a čistá inflácia - oproti rovnakému obdobiu minulého roku v % [sp0008ms]
- Jadrová a čistá inflácia - zmena oproti predchádzajúcemu obdobiu v % [sp0007ms]
- Jadrová a čistá inflácia - oproti decembru minulého roku v % [sp0009ms]
- Spotrebné koše
- Spotrebný kôš 2024 [sp0035rs]
- Spotrebný kôš 2024 - reprezentanty [sp0036rs]

Iný zdroj údajov:

- Medziročné indexy rastu cien (inflácia) – podrobne (ZIP - 569 kB)
- Medziročné indexy rastu cien (inflácia) – odbory (ZIP - 73 kB)

Výstupy k téme inflácia:

Zmena metodiky v zisťovaní spotrebiteľských cien

Štatistický úrad SR spracováva od januára 2024 cenové výstupy za **potraviny a nealkoholické nápoje** z nového zdroja – z tzv. **scanner data**, t.j. z transakčných údajov obchodných reťazcov. Nahradili tradičné terénne zisťovania, výrazne sa tak rozšírili výstupy o spotrebiteľských cenách v uvedených segmentoch. Využívanie skener dát sú dôležitou súčasťou modernizácie cenových štatistík pri udržaní a zvyšovaní jej kvality. [Viac v metodických vysvetlivkách – CPI.](#)

Zverejňované typy inflácie

Štatistický úrad SR zverejňuje dva typy inflácie:

- vývoj spotrebiteľských cien na základe národnej metodiky – **Inflácia – Indexy spotrebiteľských cien** (zaužívaná je anglická skratka CPI - Consumer Price Index)
- vývoj spotrebiteľských cien na základe medzinárodne harmonizovanej metodiky EÚ – **Harmonizovaný index spotrebiteľských cien** (HICP - Harmonized Indices of Consumer Prices)

Národná inflácia (CPI):

Ceny sa sledujú na spotrebnom koši, ktorý pozostáva z vybraných druhov tovarov a služieb zatriedených do 12 odborov, 44 skupín a 102 tried podľa klasifikácie COICOP. Ceny sa zisťujú na celom území SR.

Od januára 2024 spracováva ŠÚ SR cenové výstupy za **potraviný a nealkoholický nápoj** z nového zdroja – z tzv. **scanner data**, t.j. z transakčných údajov obchodných reťazcov. Vstupy o cenách v uvedených segmentoch sa výrazne rozšírili a prispeli k skvalitneniu štatistických výstupov. Využívanie skener dát sú dôležitou súčasťou modernizácie a skvalitňovania cenových štatistík.

Ceny v ďalších odboroch sa naďalej získavajú priamo v teréne, vo vybraných predajniach a prevádzkach.

Zverejňované referenčné dáta sú pre celé územie Slovenska a všetky typy spotrebiteľov. Štatistický úrad SR však zverejňuje aj nárast cien pre špecifické sociálne skupiny – pre domácnosti zamestnancov, dôchodcov a nízkopríjmové domácnosti.

Dôchodcovská inflácia vyjadruje zmenu spotrebiteľských cien pre domácnosti dôchodcov. Rozdiel medzi celkovou a dôchodcovskou infláciou spočíva vo váhach tovarov a služieb v spotrebnom koši (COICOP). Podrobné údaje v členení podľa sociálnych skupín obyvateľstva sa zverejňujú približne desať dní po CPI, aktuálne údaje za marec budú dostupné 26. apríla 2024 v kapitole databázy DATAcube: [2. 3. 1. 1 - Indexy spotrebiteľských cien](#)

Medzinárodná harmonizovaná inflácia v EÚ (HICP)

Ide o údaje zisťované podľa jednotnej metodiky EÚ pre absolútnu **porovnateľnosť inflácie medzi krajinami**. **Zoznam cien tovarov a služieb** (spotrebné koše) sa čiastočne líši, HICP na rozdiel od národnej inflácie (CPI) neobsahuje „Imputované nájomné“ a vybrané položky veľkých opráv a údržby domácnosti. Indexy HICP v EÚ sa zverejňujú mesačne, niekoľko dní po národnej inflácii CPI v zmysle [Kalendára prvého zverejnenia](#) v kapitole databázy DATAcube: [2. 3. 3 - Harmonizované indexy spotrebiteľských cien \(inflácia HICP\)](#).

Spotrebný kôš - štruktúra výdavkov domácností

Štatistický úrad každoročne reviduje váhy výdavkových položiek v štruktúre spotrebného koša. Zverejnený graf spotrebného koša je platný pre rok 2024. Uvádza, koľko prostriedkov domácnosť vynakladá na konkrétne skupiny výrobkov a služieb v bežnom živote. Váhy výdavkových položiek sú nevyhnutnou súčasťou výpočtu výšky inflácie (rastu spotrebiteľských cien).

Štatistický úrad SR zverejňuje graf **Štruktúra výdavkov domácností**, ktorý prezentuje [spotrebný kôš platný pre rok 2024](#). Uvádza, koľko prostriedkov domácnosť vynakladá na konkrétne výdavkové skupiny výrobkov a služieb v bežnom živote. Poznanie štruktúry výdavkov domácností je nevyhnutnou súčasťou pre zistenie výšky inflácie (rastu cien), pretože určuje váhy výdavkových položiek pre jej výpočet. Váhy sú každoročne revidované.

Štruktúra výdavkov c

(v %, 12 odborov od najvyšš

